

Žaliame fone rasite klausimus, kurie įtraukti papildomai.

DAŽNIAUSIAI UŽDUODAMI KLAUSIMAI		
Nr	Klausimas	Atsakymas/-ai
Pareiškėjo tinkamumas		
1	Ar maisto pramonės įmonės yra tinkami pareiškėjai pagal šią priemonę? Ar nėra išimčių žuvų pramonei?	Taip, maisto pramonė patenka į C sekciją Apdirbamoji gamyba 10 skyrių. Pagalba nėra teikiama įmonėms, kurios užsiima 1379/2013 reglamento 1 priede išvardintų produktų gamyba: https://eur-lex.europa.eu/legal-content/LT/TXT/PDF/?uri=CELEX:02013R1379-20200425&from=EN Pagal PFSA 2.2.4. p. finansavimas gali būti skiriamas pareiškėjams visose srityse, išskyrus Reglamento (ES) 2021/1058 7 straipsnio 1–6 dalyse nustatytus atvejus ir Reglamento (ES) Nr. 651/2014 1 straipsnio 2–5 dalyse ir 38 straipsnyje nustatytus apribojimus. Nuoroda į Reglamentą (ES) Nr. 651/2014: EUR-Lex-02014R0651-20210801-LT-EUR-Lex(europa.eu). Jei kiltų konkrečių klausimų, konkrečiai veiklai, prašytume detalizuoti.
2	Ar alaus pramonės įmonės tinkamos pareiškėjos?	<p>Atsižvelgiant į projekto tikslus ir prisidėjimą prie poveikio darnaus vystymuisi ir inovatyvumui horizontaliajam principui, jei investicijos į materialųjį ir nematerialųjį turtą nėra susijusios su įmonės alkoholio gamybos pajėgumo didinimu ar alkoholio produkcijos įvairinimu ir jei bus siekiama PFSA 5.2 p. nurodytų tikslų, toks pareiškėjas būtų tinkamas.</p> <p>Darnus vystymasis yra vienas iš pagrindinių ES sanglaudos politikos principų. Darnaus vystymosi tikslas – užtikrinti ekonominių, socialinių ir aplinkosauginių aspektų sinergiją. Ekonomikos augimas turi būti derinamas su aplinkos apsauga ir socialine plėtra.</p> <p>Remiantis Nacionaline darnaus vystymosi strategija, patvirtinta Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2003 m. rugsėjo 11 d. nutarimu NR. 1160 „Dėl nacionalinės darnaus vystymosi strategijos patvirtinimo ir įgyvendinimo“ (toliau – Strategija). Strategijos 174 punkte nustatytas visuomenės sveikatos ilgalaikis tikslas - gerinti Lietuvos gyventojų gyvenimo kokybę, pailginti gyvenimo trukmę – mažinti sergamumą, mirtingumą ir neįgalumą, ypač nuo nelaimingų atsitikimų ir traumų, kraujotakos sistemos, onkologinių ligų, psichikos sveikatos sutrikimų, gerinti sveikatos priežiūros paslaugų prieinamumą ir kokybę. Vienas iš pagrindinių visuomenės sveikatos ilgalaikių uždavinių nustatytų Strategijos 175.2 punkte yra sumažinti rūkymo paplitimą, alkoholio ir psichoaktyvių medžiagų</p>

		<p>vartojimą. Taigi įmonės, kurių veikla yra susijusi su alkoholio pramone, turi neigiamą poveikį darnaus vystymosi principo įgyvendinimui socialinėje srityje. Taip pat remiantis PFSA 5.2. p. " Projekto veiklos tiesiogiai prisideda prie darnaus vystymosi ir inovatyvumo (kūrybingumo) HP: bus skatinama atlikti EVE auditus pramonės įmonėse. Pagal juos numatoma investuoti į EVE didinimą ir energijos vartojimo intensyvumo mažinimą, sudarant sąlygas pramonės įmonėms investuoti į naujausias ir aplinkai palankios įrangos ir technologinių sprendimų pritaikymą gamybos procesuose."</p>
3	<p>Pareiškėjas turi būti neturintis sunkumų. Ar vertinamos visos su pareiškėju susijusios ir partnerinės įmonės? Ar, jeigu nors viena iš susijusių, partnerių įmonių yra sunkumus patirianti, tuomet pareiškėjas nėra tinkamas? per kurį laikotarpį (2022, 2023) ir už kelis metus vertinami sunkumai?</p>	<p>Sunkumų vertinimo metu vertinamas ir pareiškėjas ir visas ūkio subjektas. Jei susijusi įmonė patiria sunkumų, tačiau tai nepaverčia viso ūkio subjekto patiriančio sunkumų, o pareiškėjas atskirai, taip pat nepatiria sunkumų, toks pareiškėjas būtų tinkamas. Tačiau net jei ir ūkio subjektas nepatirtų sunkumų, tačiau pats pareiškėjas patirtų, tokiu atveju jis taptų netinkamu.</p>
4	<p>Apraše nurodytas galimas pareiškėjas - pramonės įmonės. Remiantis antruoju specialiuoju projektų atrankos kriterijumi, pramonės įmonė – įmonė, vykdant veiklą priskirtiną B sekcijai „Kasyba ir karjerų eksploatavimas“ (išskyrus šias ekonomines veiklas: B sekcijos 06 skyriaus „Žalios naftos ir gamtinių dujų gavyba“, B sekcijos 08.92 klasės „Durpių gavyba“ ir B sekcijos 09.1 grupės „Naftos ir gamtinių dujų gavybai būdingų paslaugų veikla“) ir C sekcijos „Apdirbamoji gamyba“ (išskyrus C sekcijos 19 skyriaus „Kokso ir rafinuotų naftos produktų gamyba“ ekonominę veiklą).</p> <p>Norėtume sužinoti, ar įmonė, kurios veiklos rūšis pagal EVRK - 231300 (Tuščiavidurio stiklo gamyba) ir kuri dalyvauja ES ATPLS (apyvartinių taršos leidimų prekybos sistemoje), gali teikti paraišką šiam kvietimui?</p> <p>Klausiamo todėl, nes kvietime „Alternatyvaus kuro diegimas pramonės įmonėse Kauno, Šiaulių ir Telšių regionuose“, tinkami pareiškėjai buvo „ES ATPLS nedalyvaujančios pramonės įmonės“, todėl norėtume sužinoti, ar sąlyga, kad pramonės įmonė dalyvauja ES ATPLS, neturi įtakos kvietimo paraiškos teikimui.</p>	<p>Pagal šį kvietimą, įmonės dalyvaujančios ES ATPLS bus netinkami pareiškėjai.</p>

5	<p>Ar mūsų įmonė būtų tinkama pareiškėja, jei: Mūsų įmonė yra pramonės įmonė. Pagal EVRK 2 red. Pagrindinė ekonominė veikla – 81100 Dekoratyvinio ir statybinio akmens, klinčių, gipso, kreidos ir skalūno karjerų eksploatavimas.</p>	<p>Dėl EVRK kodo. Pagal Projektų finansavimo sąlygų aprašo (toliau – PFSA) 1.2.7 p., prie pramonės įmonių priskiriamos pagal EVRK red. 2 B sekcijai „Kasyba ir karjerų eksploatavimas“ veiklą vykdančios įmonės (išskyrus šias ekonomines veiklas: B sekcijos 06 skyriaus „Žalios naftos ir gamtinių dujų gavyba“, B sekcijos 08.92 klasės „Durpių gavyba“ ir B sekcijos 09.1 grupės „Naftos ir gamtinių dujų gavybai būdingų paslaugų veikla“). Jūsų nurodyta veikla 08.11 „Dekoratyvinio ir statybinio akmens, klinčių, gipso, kreidos ir skalūno karjerų eksploatavimas“ priskiriama prie B sekcijos ir nepatenka į nurodytas išimtis, taigi įmonė pagal veiklą būtų tinkama finansuoti.</p>
6	<p>Mūsų įmonė šiais metais gavo ES finansavimą pagal „Privačių juridinių asmenų energijos vartojimo efektyvumo įgyvendinimas pagal energijos audito ataskaitas“ kvietimą per APVA.</p>	<p>PFSA 2.2.8 p. yra nurodyta sąlyga dėl finansavimo gavimo pagal kitas priemones: „Jeigu pareiškėjas yra gavęs finansavimą pagal Investicijų programos 9 prioriteto „Teisingos pertvarkos fondas“ veiklą „Alternatyvaus kuro diegimas pramonės įmonėse“ Kauno, Šiaulių ir Telšių regionuose ir (arba) Lietuvos Respublikos aplinkos ministerijos įgyvendinamą priemonę „Juridinių asmenų investicijoms į iškastinio kuro naudojimo pakeitimą ar mažinimą ir (ar) atsinaujinančių energijos išteklių panaudojimą“, projektuose numatytos veiklos ir išlaidos negali dubliuotis ir būti bendrai finansuojamos (angl. co-financing) Investicijų programos lėšomis. Pareiškėjas, gavęs finansavimą pirmiau nurodytiems projektams įgyvendinti, šiuo projektu įsipareigotų papildomai pasiekti PFSA 3.1 poveiklės „Didinti EVE pramonės įmonėse (visa Lietuva)“ ir (arba) 3.2 poveiklės „Didinti EVE pramonės įmonėse (Vidurio ir vakarų Lietuvos regionas)“, kuriai (-ioms) nustatomos projektų finansavimo sąlygos, rodiklių lentelėje nurodytus rezultato stebėsenos rodiklius.“ Tai reiškia, kad turėtų būti vengiama dvigubo finansavimo už tas pačias išlaidas bei turėtumėte įvertinti, ar galėsite prisiimti papildomus įsipareigojimus pagal naująjį kvietimą, nes turėtume pasiekti dar didesnę energijos vartojimo sumažinimą.</p>
7	<p>Prašome patikslinti ar įmonė, kurios veiklas priskiriamas EVRK - Plastikinių pakuočių gamyba, yra tinkama šio kvietimo pareiškėja ?</p>	<p>Pagal Projektų finansavimo sąlygų aprašo (toliau – PFSA) 1.2.7 p., prie pramonės įmonių priskiriamos pagal EVRK red. 2 B sekcijai „Kasyba ir karjerų eksploatavimas“ veiklą vykdančios įmonės (išskyrus šias ekonomines veiklas: B sekcijos 06 skyriaus „Žalios naftos ir gamtinių dujų gavyba“, B sekcijos 08.92 klasės „Durpių gavyba“ ir B sekcijos 09.1 grupės „Naftos ir gamtinių dujų gavybai būdingų paslaugų veikla“) ir C sekcijai „Apdirbamoji gamyba“ (išskyrus C sekcijos 19 skyriaus „Kokso ir rafinuotų naftos produktų gamyba“ ekonominę veiklą) ir kurios pajamos iš šios (-ių) veiklos (-ų) sudaro ne mažiau kaip 51 procentą visų įmonės veiklų. Veikla – Plastikinių pakuočių gamyba pagal EVRK red. 2 patenka į C sekciją „Apdirbamoji gamyba“ veiklos kodas 22.22.00 – Plastikinių pakuočių gamyba. Todėl taip, toks pareiškėjas būtų tinkamas.</p>

8	<p>Ar teisingai suprantame, kad maksimali parama vienam projektui sudaro 1200 tūkst. Eur.? Tačiau jeigu paraiškas nori teikti ne viena grupės įmonė, o dvi, kokia maksimali suma vienam ūkio subjektui (įmonių grupei)?</p> <p>Ar maksimali suma nėra ribojama ūkio subjektui? Ar gali teikti kelios įmonės, kurioms suma sudarys iki maksimaliai 1200 tūkst. Eur.?</p>	<p>PFSA nenurodo konkrečiai informacijos dėl tos pačios įmonių grupės valstybės pagalbos sumavimo. Reglamento 651/2014 4 str. 1 dalies s) punkte nurodyta, kad „Šis reglamentas netaikomas pagalbai, viršijančiai toliau nurodytas ribas <...> investicinė pagalba aplinkos apsaugai, jeigu nenurodyta kitaip: 30 mln. EUR vienos įmonės* vienam investiciniam projektui“.</p> <p>PFSA apribojo maksimalią finansavimo sumą iki 1 200 000 Eur projektui, taigi reglamento nuostatos ribų niekaip nepasiektų joks projektas.</p> <p>* Atkreipsiu dėmesį dėl naudojamų žodžių „viena įmonė“, tai šio reglamento apimtyje nėra tokios atskiros sąvokos kaip „Viena įmonė“, o angliškoje reglamento versijoje naudojamas žodis „undertaking“, kas išsiverstų kaip „juridinis vienetas“. Jei reglamentas kalbėtų apie įmonę kaip susijusių/partnerinių įmonių visumą, būtų naudojamas žodis „enterprise“ (tokia sąvoka naudojama reglamento I priede „MVĮ apibrėžtis“).</p>
9	<p>Ar būtų tinkamas pareiškėjas, kurio veiklos EVRK kodas yra 10.20 Žuvų, vėžiagyvių ir moliuskų perdirbimas ir konservavimas? Ar būtų netinkami pagal Reglamento Nr. 651/2014 1 str.?</p>	<p>Pagalba nėra teikiama įmonėms, kurios užsiima 1379/2013 reglamento 1 priede išvardintų produktų gamyba: https://eur-lex.europa.eu/legal-content/LT/TXT/PDF/?uri=CELEX:02013R1379-20200425&from=EN</p> <p>Atsižvelgiant į Jūsų pateiktą informaciją, jog įmonė veikia „10.2 – Žuvų, vėžiagyvių ir moliuskų perdirbimas ir konservavimas“ sektoriuje, kuris patenka į 1379/2013 reglamento I priedo i) skirsnį, toks pareiškėjas nebūtų tinkamas šiam kvietimui.</p> <p>Pagal PFSA 2.2.4. p. finansavimas gali būti skiriamas pareiškėjams visose srityse, išskyrus Reglamento (ES) 2021/1058 7 straipsnio 1–6 dalyse nustatytus atvejus ir Reglamento (ES) Nr. 651/2014 1 straipsnio 2–5 dalyse ir 38 straipsnyje nustatytus apribojimus.</p> <p>Nuoroda į Reglamentą (ES) Nr. 651/2014: EUR-Lex-02014R0651-20210801-LT-EUR-Lex(europa.eu)</p> <p>2.2.4. p. finansavimas gali būti skiriamas pareiškėjams visose srityse, išskyrus Reglamento (ES) 2021/1058 7 straipsnio 1–6 dalyse nustatytus atvejus ir Reglamento (ES) Nr. 651/2014 1 straipsnio 2–5 dalyse ir 38 straipsnyje nustatytus apribojimus.</p> <p>Reglamento Nr. 651/2014 1 straipsnio 3 punkte nurodyta: „Šis reglamentas netaikomas: a) pagalbai, suteiktai žuvininkystės ir akvakultūros sektoriuje, kuriai taikomas Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (ES) Nr. 1379/2013, išskyrus;“</p>

		Vardijamų išimčių sąrašė nėra įvardyta konkreči išimtis Reglamento (ES) 2021/1058 7 skirsniai „Pagalba aplinkos apsaugai“ ar atskirai 38 straipsniui, taigi pagalbos pagal Reglamentą Nr. 651/2014 teikti įmonei, veikiančiai akvakultūros ir žuvininkystės sektoriuje, nėra galimybės.
10	Specialus 2-asis kriterijus – „Pareiškėjas iki PĮP pateikimo yra ne trumpiau kaip 3 metus veikianti pramonės įmonė, kurios metinės pajamos iš savo pagamintos produkcijos sudaro ne mažiau kaip 51 proc. bendroje pardavimo struktūroje ir vidutinės metinės pajamos iš savo pagamintos produkcijos per pastaruosius dvejus finansinius metus iki PĮP pateikimo yra ne mažesnės kaip 300 000,00 Eur (trys šimtai tūkstančių eurų), jeigu pramonės įmonė yra didelė įmonė, ir 145 000,00 Eur (šimtas keturiasdešimt penki tūkstančiai eurų), jeigu pramonės įmonė yra MVĮ.“. Jeigu PĮP-as teikiamas 2024 m. ir PĮP-o teikimo metu FA už 2023 dar nebus patvirtinta, tuomet vidutinės metinės pajamos bus skaičiuojamos iš 2021 ir 2022 m. patvirtintų FA?	Kadangi kvietimas baigsis 2024-04-16, teikiant PĮP 2024 m. prašysime teikti 2021, 2022 ir 2023 m. FA duomenis, 2023 m. FA galės būti preliminarai, tačiau atsižvelgiant į tai, kad finansinės atskaitomybės dokumentai Registrų centrui privalo būti pateikti iki 2024 m. gegužės pabaigos, tai vertinimo metu (vertinimo eigoje) įmonės bus prašomos pateikti patvirtintus FA dokumentus.

Klausimai užduoti 2024-02-08 mokymų metu

Nr	Klausimas	Atsakymas/-ai
Pareiškėjo/projekto tinkamumas		
0.	Kaip vertinamas technologinis procesas: jei įmonė gamina 10 skirtingų gaminių, kiekvienam jų yra vykdomi skirtingi technologiniai procesai, arba įmonė turi kelis padalinius ir juose gaminami skirtingi gaminiai, ar CO2 sumažinimas turi būti nuo vieno gaminių technologinių įrenginių, ar nuo visų technologinių procesų, t. y. nuo visų gaminių ar net visų padalinių?	Šio kvietimo tikslas yra investuoti į EVE didinimą ir energijos vartojimo intensyvumo mažinimą, sudarant sąlygas pramonės įmonėms investuoti į naujausias ir aplinkai palankias įrangas ir technologinių sprendimų pritaikymą gamybos procesuose, užtikrinant šių gamybos procesų tęstinumą, t. y. reikiamos technologinės įrangos ir turimų technologinių ir pagalbinių procesų infrastruktūros atnaujinimą. Kai įmonė planuoja keisti tik technologinį (pagrindinį) procesą, įmonė įsipareigoja sumažinti išmetamą šiltnamio efektą sukeliančių dujų kiekį 30 proc. nuo viso technologinio proceso . Pagal EVA metodiką Technologiniai procesai – pagrindiniai gamybos procesai, kurių metu keičiamos darbo objektų formos, dydžiai, savybės ir pradinės žaliavos virsta pagrindine produkcija. Pagrindinių gamybos procesų tiesioginis rezultatas – pagaminti gaminiai, suteiktos paslaugos. Atsižvelgiant į aukščiau pateiktą informaciją CO2 sumažinimas turi būti skaičiuojamas nuo viso technologinio proceso, t. y. nuo visų įmonėje gaminamų gaminių (padalinių) pagrindinių technologinių įrenginių . Pvz.: jei įmonė gamina 10 gaminių ir nori pakeisti įrangą 1 gaminių pagrindiniuose

		įrengimuose, tai su tuo pakeitimu ji CO2 turi sumažinti ne tik nuo pakeistos įrangos ar nuo vienam gaminiui pagaminti priklausančių visų įrenginių pagrindinių, bet ir įskaitant visų kitų gaminių technologinius įrengimus.
0. 1.	<p>„EVE pramonei“ priemonės pristatyme buvo minėta, kad įgyvendinus projektą, esama įranga toliau neturi būti naudojama.</p> <p>Tačiau dažnai energijos vartojimo rekomendacijos apima ne įrangos keitimą, o tam tikrą procesų optimizavimą, kai kurių vykdymų operacijų atsisakymą ar dalies pakeitimą. Kaip pavyzdį galima pristatyti atvejį, kai smulkių detalių gamybai naudojama turima įranga pritaikyta stambiagabaritės produkcijos gamybai. Rezultate smulkios produkcijos vienetui sunaudojama ženkliai daugiau energijos nei situacijoje, kai būtų panaudojama specializuota įranga. Kitą vertus, įranga yra energetiškai efektyvi kai naudojama pagal savo tiesioginę paskirtį (stambių gabaritų / didelių detalių gamybai). EVA ataskaitoje auditoriaus pasiūlymas formuojamas ne kaip įrangos pakeitimas, o kaip apdorojamų žaliavų (produkcijos) atskyrimas panaudojant tinkamą įrangą, t. y. esamos įrangos palikimas technologiniame procese ir papildomos įrangos įsigijimas specifinių ir energetiškai efektyvesnių operacijų atlikimui.</p> <p>Ar nurodytos investicijos atvejis būtų tinkamas finansuoti pagal priemonę?</p> <p>Jei taip, kaip būtų taikomas reikalavimas dėl esamos įrangos pardavimo/utilizavimo, įgyvendinus projektą (pagal pristatytą situaciją, esama įranga lieka reikalinga įmonės tolimesnei veiklai ir yra energetiškai efektyvi, naudojant ją pagal paskirtį)?</p>	<p>Kai įmonė jau turi įrenginį, kuris turi galimybę (kad ir didesnėmis sąnaudomis) gaminti ir smulkaus gabarito gaminius ir stambaus gabarito gaminius, Aprašas numato galimybę tik keisti tokį įrenginį, t. y. šiuo atveju įmonė turi pakeisti turimą įrangą arba į vieną naujesnę, kuri galėtų įvairaus dydžio gaminius gaminti efektyviausiai tam gabaritui pagaminti reikalingomis energijos sąnaudomis arba keisti vieną įrenginį į 2 atskirus, t. y. ir į smulkiems gaminiams ir stambiems gaminiams gaminti skirtus įrenginius.</p> <p>Kai įmonė turi įrenginį, kuris yra energetiškai neefektyvus dėl panašiu aplinkybių, įmonė privalės keisti tą įrangą į naują ir nebus galimybės įsigyti naują įrenginį paliekant seną tam, kad būtų užtikrintas energijos suvartojimo ir CO2 sumažinimas. Visais atvejais, kai įmonė jau turi įrangą (išskyrus jos modernizavimo atveju Aprašo 8.9. punktas) įranga turi būti keičiama remiantis Aprašo 2.3.18. papunkčiu.</p>
1	Ar gali būti projektu sumažinamas tiesiogiai ir netiesiogiai išmetamų šiltnamio efektą sukeliančių dujų kiekis, palyginant su EVE audito ataskaitoje nurodytu bendru įmonės (pareiškėjo) arba procesų metu išmetamu kiekiu, mažesnis už 30%?	Projektu turi būti siekiama sumažinti CO2 emisiją ne mažiau kaip 30 proc. Projektui nebūtų skirtas finansavimas, jei CO2 emisija mažėtų mažiau nei 30 proc.
2	Ar išlaidos apimančios įrangos komplektą leidžiantį pakeisti seną, taršią įrangą būtų tinkamas finansuoti, jeigu įranga taip pat papildomai sudarys sąlygas įmonei gaminti naujus produktus ?	Jei įranga, kurią keisite galėjo gaminti tik tam tikrą produkciją, o nauja, energetiškai efektyvesnė ir CO2 išmetimą mažinanti įranga, galės ir mažinti energijos sąnaudas ir CO2 sumažinti bent 30 proc. ir kartu gaminti dar ir kitokius gaminius, tokia investicija galima. Informuojame, kad jei atsiradus naujai

		produkcijai planuojamas ir pajėgumų didinimas, reikėtų EVA ataskaitoje skaičiuoti prognozinčius metus, t. y. energijos sutaupymą ir CO2 sumažinimą reikėtų skaičiuoti tiems metams, kai jau bus padidinta gamyba.
3	Patikslinkite ar gali didėti įmonės gamybos apimtis įsigijus naują įrangą ?	Taip, gali, jeigu bus pasiekti Apraše nurodyti projekto tikslai. Reikėtų atkreipti dėmesį, kad tokiu atveju energijos vartojimo audite turės būti išnagrinėtas ateities scenarijus su būsimumis energijos sąnaudomis / CO2 emisija.
4	Labai diana, ar tikėtų gamybos būdo keitimas, jeigu įmonė perdirbtų gamyboje susidariusias plastiko atliekas ir panaudotų jas gamybos procese?	Pagal Aprašą tinkamos finansuoti išlaidos - Investicijos į EVE didinimą ir energijos vartojimo intensyvumo mažinimą, sudarant sąlygas pramonės įmonėms investuoti į naujausias ir aplinkai palankios įrangos ir technologinių sprendimų pritaikymą gamybos procesuose, užtikrinant šių gamybos procesų tęstinumą, t. y. reikiamos technologinės įrangos ir turimų technologinių ir pagalbinių procesų infrastruktūros atnaujinimą. T. y. įsigyjant naują įrangą, nebūtų pasiektas rezultatas sumažinti energijos sąnaudas ir CO2 sumažinti bent 30 proc. Investicija būtų remiama, jei įmonė jau turėtų įrangą plastiko perdirbimui (gražinimui į gamybą), ir norėtų ją pakeisti ar modernizuoti.
5	Kur rasti šiuos punktus ir ar bus pateikti šių dokumentų (reikalingų tinkamoms finansuoti išlaidoms apskaičiuoti) pavyzdžiai?	Iš kvietimo: Dokumentus, reikalingus tinkamoms finansuoti išlaidoms apskaičiuoti, priklausomai nuo pasirinkto apskaičiavimo būdo, nurodyto PFSA 8.7 ir (arba) 8.9 papunktyje 8,17. Parengtas PĮP (su visais privalomais priedais) teikiamas per 2021-2027 m. Duomenų mainų svetainę (DMS) adresu https://dms.investis.lt . Ar turi būti įkeltas kaip atskiras dokumentas ir PĮP excel dokumentas ar pakanka PĮP tik užpildyto dms.investis sistemoje? Pakanka užpildyto DMS, tik atkreipiame dėmesį, kad PĮP turi būti pateikiamas su visais reikalingais priedais.
6	kur galima rasti vienoje vietoje šiam projektui skirtus užpildyti dokumentus?	https://2021.esinvesticijos.lt/kvietimai/didinti-energijos-vartojimo-efektyvuma-pramonės-įmonėse-privatus-sektorius rasite visą informaciją apie kvietimą. Su PĮP teiktinų dokumentų ieškokite auselėje "PĮP rengimas" (ji šiek tiek žemiau nei pirmoji matoma lentelė su bendra kvietimo informacija)
7	Noriu patikslinti dėl PFSA 2.2.8. punkto. Jei teisingai suprantu, šis punktas nedraudžia dalyvauti šioje priemonėje, tiesiog reikės papildomai sumažinti CO2 išskirimą 30 proc. nuo to rodiklio, kuris buvo nurodytas šiame punkte nurodytų priemonių paraiškose?	Taip, rodiklis negali būti pasiektas kito kvietimo priemonėmis, todėl jei įsipareigojote nurodytame kvietime pasiekti 30 proc. CO2 sumažinimą nuo viso įmonės išmetamo CO2 kiekio, tai dar papildomai turėsite pasiekti 30 proc. CO2 sumažinimą nuo šiame kvietime nurodytų gamybos ar technologinių procesų.
8	Ar yra numatytas laikotarpis, kiek metų įmonė turi būti išdirbusi pagal EVRK B ir C (su išimtimis) kategorijose numatytas veiklas, kad būtų tinkamu pareiškėju?	Apraše numatytas specialusis kriterijus, kuriame nurodyta, kad pareiškėjas iki PĮP pateikimo turi būti ne trumpiau kaip 3 metus veikianti pramonės įmonė.
9	Ar dyzelinių autokrautuvų keitimas į elektrinius būtų tinkamos išlaidos?	Toks keitimas būtų galimas, tik jei krautuvai pagal Audito ataskaitą būtų tiesiogiai siejamas tik su gamybos procesu, t. y. dalyvautų arba kaip pagrindinio proceso arba pagalbinio proceso dalis. Jei autokrautuvai yra skirtas

		sandėliavimui ar kitiems ne tiesiogiai su gamyba susijusiems procesams, tokia investicija nebūtų tinkama.
10	Suprantu, bet nebūtinai B ir C veiklose?	Tam, kad įmonė būtų laikoma ""pramonės įmone"", įmonės pajamos turi būti būtent iš B ir C sekcijų (su veiklų išimtimis), ir būtent šios pajamos turi sudaryti ne mažiau kaip 51 procentą visų įmonės veiklų. Įmonės savo pagaminta produkcija taip pat turi sudaryti 51 proc. įmonės pajamų.
11	Jeigu pakeitus įrangą, pagalbinuose procesuose CO2 mažės 90 proc., o gamybos procese tik 5 proc., bet bendras pokytis yra 30%, ar toks sumažėjimas būtų tinkamas?	Taip, toks variantas yra galimas, tokiu atveju turėtų būti investuojama į abu procesus, o bendras rezultatas, kad ir nuo pagalbinių procesų didžiaja dalimi būtų pasiektas.
12	Ar pristatymas ir montavimas yra tinkamos išlaidos?	Taip, šios išlaidos tinkamos finansuoti.
13	Kvietime punkte „2.17.2. Kartu su PĮP turi būti pateikta“ nėra minima „Gamybos technologinio audito ataskaita“, kuri minima pristatyme, kaip būtinas dokumentas. Ar ji yra minima kitame Kvietimo punkte?	Aprašo 2.4.1 ir 2.4.2 p. nurodyta, kad su PĮP privalomai turi būti pateiktas atitinkamas energijos vartojimo auditas. Jei dokumentas nebus pateiktas su PĮP, PĮP bus atmetamas neprašius papildomų dokumentų.
14	Ar galimos programinės įrangos išlaidos, jeigu ji padėtų mažinti taršą?	Tinkamos išlaidos pagal Aprašą yra Technologinis sprendimas – informacinėmis ir ryšių technologijomis grindžiama įranga ir (ar) gamybos įrenginių valdymo jutikliai, valdikliai ir vykdikliai, sudarantys sąlygas padidinti esamos gamybos įrangos energijos vartojimo efektyvumą ir (ar) reikalingi integruoti į įsigyjamą naują įrangą ir (ar) esamus gamybos procesus. Galite kreiptis su konkrečiu tokios įrangos pavyzdžiu.
15	Pateikite aiškiai identifikuojamų investicijų, kuriomis siekiama tik padidinti EVE ir nėra mažesnio EVE investicijų pagal priešingos padėties scenarijų pavyzdžių.	Tai gali būti Apraše įvardinti Technologiniai sprendimai – informacinėmis ir ryšių technologijomis grindžiama įranga ir (ar) gamybos įrenginių valdymo jutikliai, valdikliai ir vykdikliai, sudarantys sąlygas padidinti esamos gamybos įrangos energijos vartojimo efektyvumą ir (ar) reikalingi integruoti į įsigyjamą naują įrangą ir (ar) esamus gamybos procesus. Pvz. - Skaitmeninis dvynys.
16	Ar įranga gali būti parduota susijusiai įmonei?	Projekto įranga negali būti parduodama jokiai kitai įmonei 3 metus MVI atveju ir 5 metus didelių įmonių atveju po projektų finansavimo pabaigos, nes pagal Aprašo 11.1.1 projekto vykdytojas negali iš esmės pakeisti veiklos, kuriai buvo skirtos investicijos, pobūdžio, tikslų arba vykdymo sąlygų, jei tai pakenktų projekto tikslams. Jeigu klausimas yra dėl senosios įrangos, tai pagal Aprašo 2.3.18 p., Projekto vykdytojas privalo užtikrinti, kad projekto įgyvendinimo metu keičiama technologinė įranga ir technologinių bei pagalbinių procesų infrastruktūra įmonės veikloje nebus naudojama (pateikti pardavimo, utilizavimo, laikantis reikšmingos žalos nedarymo horizontaliajam principui reikalavimų, ar kt. įrangos nenaudojimą įmonės veikloje pagrindžiantys dokumentai). Konkrečių apribojimų dėl įmonės susietumo nenurodyta.

17	Visgi, nėra aiškūs nauji tinkamų finansuoti išlaidų skaičiavimo būdai. Tai reiškia, kad reikia pateikti vieną pasiūlymą. Galite, raštu paaiškinti šiuos būdus plačiau. kas su kuo lyginamas...	Detalesnius pavyzdžius pateiksime kartu su DUK (prie kvietimo dokumentų) po mokymų, per kelias d. d. Juose rasite nurodytus pavyzdžius, t. y. kada kokį komercinį pasiūlymą pateikti ir pavyzdinį apskaičiavimą.
18	Ar priešingos padėties scenarijaus įranga turi būti numatyta audito ataskaitoje?	Nėra būtina Audito ataskaitoje numatyti alternatyvų įrenginį. Praktikoje tokių atvejų yra, kada alternatyva pateikiama, tačiau tai nėra privaloma.
19	Projektas įgyvendinamas Utenos raj. sav. Įrangos kaina 1 mln. Eur. Įranga numatyta audite, CO2 sumažės daugiau kaip 30 proc. Kokia galima maksimali paramos suma ?	Priklauso nuo įmonės dydžio, 1 000 000 Eur. reikėtų pritaikyti intensyvumą pvz. įmonė maža 50 proc. + 15 proc., nes įmonė veikia VVL, tai finansavimo suma šiuo atveju galėtų būti 650 000 Eur. jei šios išlaidos būtų skaičiuojamos pagal PFSA 8.9. p. kai tinkamos finansuoti išlaidos yra 100 proc. Kitais atvejais iš 1 000 000 Eur. dar reikėtų atimti alternatyvaus įrenginio kainą arba apskaičiuoti grynąją dabartinę vertę ir pan. Ir intensyvumą taikyti nuo gauto skirtumo.
20	pokytis yra 30% audito ataskaitoje turi būti pasiektas vertinant 2023 m. ar paskutinius 3 metų vidurkis, kurie analizuojami audite.	Jei tinkamai supratome klausimą, tai CO2 išmetimas 2023 m. turi būti paskaičiuotas nuo gamybos proceso ar technologinio proceso, visiems 2023 m. (vidurkiai nėra skaičiuojami), o 30 proc. CO2 sumažinimas turi būti nuo 2023 m. išmesto CO2 kiekio gamybos ar technologiniuose procesuose lyginant su N+1 metais po projekto pabaigos.
21	Kvietime punkte „2.17.2. Kartu su PĮP turi būti pateikta“ nėra minima „Gamybos technologinio audito ataskaita“, kuri minima pristatyme, kaip būtinas dokumentas. Ar ji yra minima kitame Kvietimo punkte?	https://2021.esinvesticijos.lt/kvietimai/didinti-energijos-vartojimo-efektyvuma-pramones-imonese-privatus-sektorius žr. kvietimo 2.4.1 ir 2.4.2 punktus
22	Kokie techninės specifikacijos rodikliai kaip alternatyvos turi būti lyginami siekiant palyginti aplinkai palankią ir aplinkai mažiau palankią įrangą pagal scenarijų: kai pagal priešingos padėties scenarijų numatoma mažesnio energijos vartojimo efektyvumo investicija, atitinkanti įprastą komercinę praktiką atitinkamame sektoriuje arba pagal atitinkamą veiklą, tinkamas finansuoti išlaidas sudaro investicijos, kuriai skiriama valstybės pagalba, išlaidų ir mažesnio energijos vartojimo efektyvumo investicijos išlaidų. Ar lyginamų įrangų pajėgumai turi sutapti ?	Abi įrangos turi būti palyginamos tiek, kad jų paskirtis, gamybiniai pajėgumai turėtų būti panašūs. Abu scenarijai turi būti energetiškai efektyvesni ir mažiau taršūs už turimą įmonės įrangą. T. y. alternatyvi įranga yra investicija, kurią įmonė realiai atliktų nesant ES investicijų
23	Jei įmonės gamybos apimtys išauga, pavyzdžiui 2027 m. 2 k., bet sutaupymai būtų 30 proc. pagal ankstesnes gamybos apimtis 2023. Ar bus į tai atsižvelgta? Kitu atveju, įmonė, dalyvaudama projekte turės gamybos ir veiklos sąstingį, nes negalės didinti gamybos apimčių.	Jeigu įmonės gamybos augimas būtų sąlygotas būtent dėl projekte įsigyjamos įrangos sudiegtų papildomų pajėgumų, energijos vartojimo auditas jau dabar turėtų išnagrinėti tokį scenarijų. Įmonės gamybos apimčių išaugimo atveju dėl su projektu nesusijusių aplinkybių bus vertinamas individualiai įmonės situacijai."
24	Gamybos technologinio audito ataskaita" ir "Energinės vartojimo audito" ataskaita yra tas pats privalomas dokumentas?	Šiam kvietimui teikiant PĮP privalo būti pateikta NERGIJOS, ENERGIJOS IŠTEKLIŲ IR VANDENS VARTOJIMO AUDITO ataskaita, kuri yra skirta suvartojamos

		energijos nustatymui. Gamybos technologinio audito paskirtis yra kita - toks auditas šiam kvietimui nebūtų tinkamas.
25	Ankstesniame atsakyme dėl autokrautuvų, minėjote, kad tai yra tinkamos finansuoti išlaidus jei ši įranga tiesiogiai dalyvautų gamybos procese. Ar tokia pat būtų jūsų pozicija dėl tokios įrangos kaip frontaliniai krautuvai, ekskavatoriai, kurie dirbtų karjerų veikloje (EVRK B sekcija) ir tiesiogiai dalyvautų gamybos procese (žaliavų padavimas, tarpinės produkcijos tiekimas kitiems technologiniams procesams ir pan.)?	Bet kuriuo atveju viskas turi būti nurodyta audito ataskaitoje. Auditorius priskiria techniką pagalbiniais, pagrindiniams (technologiniams) bei aptarnavimo procesams. Jei įranga priklausys pagrindiniam ar pagalbiniais procesams, tokios investicijos kai norima keisti tikslinį transportą, būtų tinkamos finansuoti, tačiau atkreipiame dėmesį, kad tikslinis transportas turi būti naudojamas tik gamybiniame procese ir nebūtų tinkamas finansuoti jei būtų naudojamas gaminių transportavimui, sandėliavimui ir pan.
26	Jei įmonė 2021 m. vidutinė, 2022 – didelė, 2023 m – vidutinė, koks jos statusas 2024 metų pradžioje?	Pareiškėjo statusas būtų vidutinė įmonė.
27	Patikslinu klausimą. Ar sena (keičiama) įranga gali būti parduota susijusiai įmonei?	Kadangi Energijos vartojimo audito ataskaita yra rengiama įmonei ir rezultatas skirtas konkrečiai įmonei, pardavimas susijusiai įmonei galimas, tik atkreipiame dėmesį, kad jei susijusi įmonė veiktų tose pačiose patalpose, tokių įmonių energijos sąnaudos turėtų būti aiškiai atskirtos.
28	Ar bus mokymo medžiaga, kuri papunkčiui parodys kaip užpildyti formą?	Užpildyta PĮP pavyzdinė forma yra patalpinta prie visų kvietimo dokumentų čia: https://www.esinvesticijos.lt/uploads/documents/docs/2023-12/0915432c75632b3ace987507ac34ad3a1b49889681997d9994403b7b8b79d109.pdf
29	Jeigu 2021-2022-2023 metų vidutinio statuso pareiškėjo įmonę 2024 metais iki PĮP pateikimo įsigyja didelė įmonė, koks pareiškėjo statusas PĮP pateikimo metu?	Pareiškėjo statusas būtų didelė įmonė.
30	Jei Audito ataskaita paruošta 2023-11 ir duomenys teikiami už 2023 I-II-III ketvirčius, ar teikiant paraišką šiais metais, reikia kad duomenys būtų audite už visus 2023 m. perskaičiuoti?	Taip, audite turi atsispindėti visi kalendoriniai 2023 m.
31	Gamybos procesas ar technologinis procesas- kuo jie skiriasi?	Gamybos procesas – visuma tarpusavyje susijusių darbo ir gamtinių procesų, kurių metu pradinė medžiaga paverčiama gaminiais (apima ir pagrindiniu ir pagalbiniais procesus). Technologiniai procesai – pagrindiniai gamybos procesai, kurių metu keičiamos darbo objektų formos, dydžiai, savybės ir pradinės žaliavos virsta pagrindine produkcija. Pagrindinių gamybos procesų tiesioginis rezultatas – pagaminti gaminiai, suteiktos paslaugos (neapimant pagalbinių procesų)
32	Ką reikštų auditas jau dabar turėtų išnagrinėti tokį scenarijų?	Tai reiškia, kad jei įmonė planuoja didinti gamybos pajėgumus, tai reiškia energijos suvartojimas didės. Tam, kad rodiklis būtų pasiektas po projekto pabaigos, reikėtų skaičiuoti prognozinės energijos sąnaudas ir ar projekte

		perkama įranga galės sumažinti CO2 bent 30 proc. nuo to momento, kai įmonė jau gamins daugiau, t. y. nuo to energijos suvartojamo kiekio, kai įmonės jau būtų padidinusi gamybos pajėgumus.
33	Ar Alternatyvaus scenarijaus ir jo (mažesnio energijos efektyvumo) techninės specifikacijos pagrindimui reikia (privalomo) komercinio pasiūlymo?	Taip, abiem scenarijams reikalingi komerciniai pasiūlymai su techninėmis specifikacijomis, kad būtų galima juos palyginti.
Išlaidų tinkamumas		
1	Ar ŠESD kiekio sumažėjimas (ne mažiau kaip 30 proc.) vertinamas bus nuo produkcijos vieneto, ar nuo viso patobulintos technologinio ir papildomo proceso? Sumažinimas bus skaičiuojamas lyginant 2023 m. duomenis pateiktus audite ir vienerius metus po projekto pabaigos, ar taip? jeigu taip, tuomet jeigu projektas pvz. baigiamas 2025-10-15, tai 30 proc. ŠESD sumažinimą reikia pasiekti per nuo 2025-10-16 iki 2026-10-16, ar taip? 5. projektų prioritetingai kriterijai. projektu siekiama daugiau kaip 30 proc. sumažinti ŠESD kiekį. Ar čia tokia pati logika, kaip ir aukštesniame punkte?	tCO2/metus ne mažesnis nei 30 proc. sumažinimas turi būti pasiekiamas nuo viso technologinio proceso (pagrindinių procesų) arba nuo viso gamybos proceso (pagrindinių + pagalbinių) (priklausomai nuo to kuriuose procesuose keisite įrangą). Santykinis vienetas bus reikalingas siekiant tinkamai įvertinti rodiklių pasiekimą po projekto pabaigos, jei nebūtų pasiektas esminis rodiklis. Taip, bus lyginami 2023 m. duomenys iš audito su po projekto pabaigos praėjus metams pateiktais audito duomenimis. EVA ataskaitos rengiamos kalendoriniams metams, todėl jei projektą baigsite 2025-10-15, tai ataskaitą su auditu teiksime už pilnus 2026 m. (01.01-12.31) 2027 metais praėjus pilniems kalendoriniams metams po projekto pabaigos. Taip, kuo daugiau tCO2/metus planuos įmonė sumažinti nuo pagrindinių arba viso gamybos proceso (bet ne mažiau kaip 30 proc.) tuo daugiau balų gaus.
2	1. Pareiškėjas veikloje naudoja tik žalią energiją. Ar teisingai suprantu, kad šiuo atveju jis nebus tinkamas finansuoti iš principo (t. y. automatiškai neatitiks spec. kriterijaus dėl 30 proc. mažinimo)? 2. Pareiškėjas gamybos procesui naudoja tik žalią energiją, o pagalbinuose procesuose naudojamos ir kitos kuro rūšys. Įmonė numato keisti įrangą pagalbiniam procese ir mažinti CO2, taip pat keisti gamybos proceso dalį, t. y. įsigyti efektyvesnę įrangą, kuri leis vartoti mažiau energijos. Ar toks projektas būtų tinkamas finansuoti, jeigu būtų pasiektas 30 proc. mažinimas realiai iš pagalbinio proceso pakeitimų? 3. Įmonėms kyla neaiškumų dėl viso gamybos proceso; sąvokos. Jeigu įmonė gamina 3 skirtingus produktus ir planuoja keisti pagalbinį procesą (kuris generuoja CO2) ir pakeisti neefektyvią liniją nauja, viename iš 3-jų gamybos procesų, kaip būtų skaičiuojamas CO2 mažėjimas – nuo vieno iš 3-jų, (t. y. konkretaus keičiamo gamybos proceso) gamybos procesų ar bendrai nuo visų trijų ir kodėl?	1. Jei įmonė savo veikloje naudoja tik žalią energiją, tuomet nurodote teisingai – toks pareiškėjas nebūtų tinkamas, nes negalėtų sumažinti 30 proc. CO2 išmetimo. 2. Jei nuo viso gamybos proceso bendrai (pagrindinių ir pagalbinių procesų) būtų sumažintas CO2 30 proc. ir keičiamos būtų tiek pagalbinio tiek pagrindinio technologinio procesų įrangos, toks variantas būtų galimas. Tokiu atveju būtų taupoma daugiau MWh nes MWh suvartojimas mažinamas ir nuo žalios energijos šaltinių, o CO2 30 proc. surinktume nuo pagalbinio proceso. Toks variantas nebūtų tinkamas finansuoti, jei keistumėte tik pagalbiniam procese naudojamą įrangą, t. y. siekiant tokį projektą finansuoti turite keisti ir pagrindiniame procese esančią įrangą ir pagalbiniam procese esančią įrangą. 3. Šis kvietimas yra skirtas sumažinti CO2 ne mažiau kaip 30 proc. nuo bendro įmonės (pareiškėjo) arba procesų metu išmetamo kiekio. T. y. CO2 mažinimas turi būti pasiektas arba nuo gamybos arba technologinio proceso arba nuo viso įmonės išmetamo CO2. Įmonė turinti keletą technologinių (pagrindinių) procesų turi vertinti visą technologinį procesą, o ne atskirą procesą (pvz. gaminami baldai, grindjuostės ir laiptai, tai nuo visų šių pagrindinių gaminamų procesų ir turi būti sumažinamas CO2 bent 30 proc., nes sumažinus tik viename procese nebus pasiektas bendras procesų taršos sumažinimas).

		<p>Taip pat atkreipiu dėmesį, kad nurodytame pavyzdyje, minite ne tik technologinį (pagrindinį), bet ir pagalbinį procesus, todėl šiuo konkrečiu pavyzdžiu reikėtų 30 proc. sumažinti nuo viso gamybos proceso, kas pagal audito metodiką ir Aprašą nurodoma kaip visuma tarpusavyje susijusių darbo ir gamtinių procesų, kurių metu pradinė medžiaga paverčiama gaminiais. Tai reiškia, kad šiuo atveju turi būti sumažinama tarša ne mažiau kaip 30 proc. nuo visų su gamyba susijusių procesų (pagalbinių ir pagrindinių).</p>
3	<p>Gal dar galėtumėte patikslinti kas yra suprantama kaip pagalbiniai procesai bei aptarnavimo procesai?</p>	<p>Aprašo 1.2.5 p. nurodo, kad „Pagalbiniai procesai – darbo procesai, kurie sudaro sąlygas be sutrikimų vyksti technologiniam procesui (pavyzdžiui, įrankių gamyba įmonės reikalams, atsarginių įrenginių remontui gamyba, įrenginių remontas, suspausto oro, garo, šalčio gamyba ir panašiai).“</p> <p>Apraše nėra konkrečiai apibrėžta aptarnavimo procesų sąvoka, tačiau pačios sąvokos tiesiogiai siejasi su Energijos, energijos išteklių ir vandens vartojimo audito atlikimo technologiniuose procesuose ir įrenginiuose metodika, kurioje gamybinės įmonės procesai suskirstomi į technologinius, pagalbinius ir aptarnavimo procesus.</p> <p>Metodikoje:</p> <ul style="list-style-type: none"> - „Pagalbiniai procesai – darbo procesai, kurie sudaro sąlygas be sutrikimų vyksti technologiniam procesui (pavyzdžiui, įrankių gamyba įmonės reikalams, atsarginių įrenginių remontui gamyba, įrenginių remontas, suspausto oro, garo, šalčio gamyba ir panašiai).“ - „Aptarnavimo procesai – darbo procesai, nesukuriantys jokios produkcijos ir skirti technologinių ir pagalbinių procesų aptarnavimui (pavyzdžiui, sandėliavimo bei transporto operacijos, kokybės kontrolė, darbo vietų aptarnavimas ir pan.).“ <p>Metodikoje skirtis tarp šių sąvokų labai aiški, ir logika EVE Aprašo taikymo kontekste irgi bus analogiška. Tikimės, kad auditoriai energijos vartojimo audituose aiškiai nubrėš takoskyrą tarp procesų konkrečios įmonės kontekste.</p>
4	<p>Įmonė neinvestuotų į saulės elektrinę naudojant kitą ES paramos priemonę. Įmonė tiesiog pasirašytų elektros tiekimo sutartį su žalios energijos tiekėju, pavyzdžiui, su Enefit, kurie gali garantuoti, kad visa parduodama elektra yra iš atsinaujinančių energijos išteklių.</p> <p>Ar toks veiksmas prisidėtų prie 30 proc. CO2 mažėjimo, ar jis audito ataskaitoje bus vertinamas kaip mažėjimą lemiantis veiksnys?</p>	<p>Jei įmonė pradėtų pirkti žalią elektros energiją, tai įmonė sumažintų savo CO2 emisiją būtent dėl žalios energijos pirkimo. Ir tai kertasi su EVE projekto tikslais, nes EVE projekto esmė – sumažinti CO2 emisiją dėl įrangos / technologinio proceso pakeitimo. Todėl siekiant gauti finansavimą turi būti įsipareigojama sumažinti CO2 emisiją būtent dėl įrangos / technologinio proceso pakeitimo, o visos papildomos priemonės, kurias įmonė diegtų savarankiškai (tame tarpe ir žalios energijos pirkimas), įmonei leistų siekti papildomų CO2 mažinimo rodiklių. Taigi hipotetinėje situacijoje audite turėtų matytis, kad perkama / pradedama pirkti žalia energija mažina CO2 sutaupymą.</p>

5	<p>Jeigu po energijos vartojimo audito įmonė pritaikytų priemonę – naudotų tik žaliąją elektros energiją. Ar toks pokytis būtų vertinamas kaip CO2 emisiją mažinantis, ar jis turėtų įtakos rodiklio pasiekimui? Ar tokia priemonė galima? Šiuo metu įmonė naudoja ne žaliąją elektros energiją.</p>	<p>Aprašo 9 p. „Projektų atrankos kriterijai“ 3 specialusis kriterijus „Projektu siekiama bent 30 proc. sumažinti tiesiogiai ir netiesiogiai išmetamų šiltnamio efektą sukeliančių dujų kiekį, palyginti su EVE audito ataskaitoje nurodytu bendru įmonės (pareiškėjo) arba procesų metu išmetamu kiekiu“ nurodo, kad „Vertinamas projekte tiesiogiai ir netiesiogiai išmetamų šiltnamio efektą sukeliančių dujų kiekio sumažinimas, palyginti su bendru įmonės (pareiškėjo) arba procesų metu išmetamu kiekiu, nurodytu energijos, energijos išteklių ir vandens vartojimo audito atlikimo technologiniuose procesuose ir įrenginiuose audito, atlikto vadovaujantis <...>“. Taip pat Aprašo 2.1 p.: „Numatoma investuoti į EVE didinimą ir energijos vartojimo intensyvumo mažinimą, sudarant sąlygas pramonės įmonėms investuoti į naujausias ir aplinkai palankios įrangos ir technologinių sprendimų pritaikymą gamybos procesuose, užtikrinant šių gamybos procesų tęstinumą, t. y. reikiamos technologinės įrangos ir turimų technologinių ir pagalbinių procesų infrastruktūros atnaujinimą. Kai įmonė projekte planuoja keisti ir technologinius ir pagalbinius procesus, įmonė įsipareigoja išmetamą šiltnamio efektą sukeliančių dujų kiekį sumažinti 30 proc. nuo viso gamybos proceso (visų technologinių (pagrindinių) ir pagalbinių procesų). Kai įmonė planuoja keisti tik technologinį (pagrindinį) procesą, įmonė įsipareigoja sumažinti išmetamą šiltnamio efektą sukeliančių dujų kiekį 30 proc. nuo viso technologinio proceso.“</p> <p>T.y. projekto tikslas – sumažinti bent 30 proc. CO2 emisiją dėl reikiamos technologinės įrangos ir turimų technologinių ir pagalbinių procesų infrastruktūros atnaujinimo projekto metu.</p> <p>Hipotetiniu atveju jeigu įmonė šiuo metu visą savo energiją gauna iš šaltinių, kurie yra „švarūs“, CO2 emisijos tas niekaip nesumažintų, nes įmonės CO2 emisija yra nulinė. Analogiją galima pritaikyti ir Jūsų atveju klausiamu atveju: jei įmonė lygiagrečiai su projekto įgyvendinimu pradėtų naudoti tik „švarius“ energijos šaltinius (savarankiškai įsidiegtų saulės elektrinę / pradėtų pirkti „švarią“ elektros energiją iš tinklo), tai situacija susiklostytų tokia, kad nulinė CO2 emisiją įmonė pasiektų ne todėl, kad projekto investicijos / įrangos pakeitimas nulėmė 30 proc. CO2 sumažėjimą, o todėl, kad įmonė įsidiegė visai kitas priemones rezultatui pasiekti, t.y. šio projekto tikslas būtų nepasiektas. Pasiektas ar ne projekto rezultatas realiai pasimatys per metus po projekto finansavimo pabaigos, kai bus atliktas naujas / papildomas energijos vartojimo auditas, ir jame matysime, kokios papildomos priemonės buvo įdiegtos, ir koks CO2 sutaupymas realiai įvyko.</p> <p>Bet pats principas bendrai turėtų būti toks, kad jei lygiagrečiai EVE projekto būtų diegiamos kitos CO2 mažinančios priemonės, turėtų papildomai siekti Apraše nurodyto CO2 mažinimo rodiklio. Atkreipsiu dėmesį, kad Aprašo 2.2.8 p. dėl</p>
---	--	---

		<p>analogiško scenarijaus iš karto buvo įtraukta išlyga dėl panašaus pobūdžio projektų, finansuojamų iš kitų priemonių, tai labai aiškiai įtvirtinta nuostata, kad „Pareiškėjas, gavęs finansavimą pirmiau nurodytiems projektams įgyvendinti, šiuo projektu įsipareigotų papildomai pasiekti PFSA 3.1 poveiklės; nurodytus rezultato stebėsenos rodiklius“</p> <p>Tikiuosi į klausimą atsakiau. Jei kiltų papildomų klausimų – susisiekiame.</p>
6	<p>Kokiu būdu bus išmokama subsidija? 30 proc. ir 70 proc. po įgyvendinimo, ar bus galimi ir tarpiniai mokėjimai? Jeigu taip, kada jie galės būti teikiami?</p>	<p>Projektų įgyvendinimas bus vykdomas PAFT numatyta tvarka. PAFT numato tiek tarpinius mokėjimus, tiek avansinius mokėjimus.</p> <p>PAFT neriboja maksimalaus avanso, t.y. teoriškai avansas gali būti ir 100 proc., bet yra sąlygų dėl avansų mokėjimo:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Išmokamo avanso dydį pagal projekto vykdytojo užpildytą VA avanso mokėjimo prašymo dalį administruojančioji institucija nustato įvertinusi, ar nėra rizikos, kad avansas gali būti neįskaitytas laiku (pavyzdžiui, įvertinusi projekto veiklų vykdymo laikotarpį, įvykdytus pirkimus (jei vykdomi), planuojamas patirti išlaidas per artimiausius 6 mėnesius ir pan.). Jei įvertinusi minėtą informaciją administruojančioji institucija nustato, kad avanso poreikis yra didesnis nei 30 procentų projektui įgyvendinti skirtos projekto finansavimo lėšų sumos, toks avansas gali būti išmokamas, tačiau avanso dalis, kuri viršija 30 procentų, turi būti įskaitoma ne vėliau kaip per 60 darbo dienų. - Prašydami išmokėti avansą projektų vykdytojai turi pateikti avanso draudimo dokumentą – Lietuvos banko prižiūrimos finansų įstaigos ar draudimo įmonės garantiją, laidavimo raštą arba laidavimo draudimo raštą dėl avanso dalies, kuri viršija 100 000 (vieną šimtą tūkstančių) eurų. Avanso draudimo dokumente nurodytas naudos gavėjas turi būti sprendimą dėl projekto finansavimo priėmusi institucija, o draudėjas – projekto vykdytojas. Avanso draudimo dokumente turi būti nurodyta avanso draudimo suma ir galiojimo terminas, kuris negali būti trumpesnis nei VA, su kuria galutinai įvertinamas turimas avansas, pateikimo data. - Jeigu per 120 darbo dienų nuo avanso gavimo dienos projekto vykdytojas nepradeda vykdyti projekto veiklų, avansu išmokėtos lėšos turi būti susigrąžinamos. Jeigu per 120 darbo dienų nuo avanso gavimo dienos projekto vykdytojas nepradeda vykdyti projekto veiklų, avansu išmokėtos lėšos turi būti susigrąžinamos. - Jeigu tikrindama VA administruojančioji institucija nustato, kad vykdamas projekto veiklas neužtikrinamas efektyvus avanso panaudojimas, ji įvertina avanso poreikio sumažėjimą ir avansu išmokėtų lėšų suma ar jos dalimi sumažina pagal patvirtintą VA mokėtiną sumą arba inicijuoja avansu išmokėtų projekto finansavimo lėšų arba jų dalies susigrąžinimą.

		O pasirinkus neimti avanso, tai konkrečių reikalavimų dėl išlaidų uždeklaravimo periodiškumo nėra, nes tai priklauso nuo kiekvieno projekto turinio, poreikių ir konkrečios situacijos. Tikėtina, kad įmonės rinktųsi ir gauti avansą, ir teikti tarpinius mokėjimo prašymus, o panaudojus ir įskaičius avansą prašyti vėl naujo avanso, bet tas, kaip minėjau, priklauso nuo projekto turinio / trukmės. Ir turbūt svarbu paminėti, kad projekto veiklos būtų baigtos ne ilgiau kaip per 36 mėnesius po projekto sutarties pasirašymo.
7	Ar tinkamas finansavimui scenarijus, kai gamybinė įranga (krosnis) naudojanti dujas, keičiama į efektyvesnę įrangą, kuri taip pat naudoja dujas, tačiau ženkliai mažesniais kiekiais?	Taip, nėra privaloma keisti suvartojamos energijos rūšį, pakanka sumažinti energijos suvartojimą.
8	Ar galima seną įrangą ne keisti nauja įranga, bet ją modernizuoti (įsigyjant papildomus funkcionalumus, pakeičiant tam tikras detales ar pridėdant naujas detales/įrankius ir pan.) ko pasėkoje sumažėtų CO2 ?	Finansuojama yra tik nauja įranga, t. y. remontas, modernizavimas, naujos detalės nėra tinkamos finansuoti. Turimos įrangos atnaujinimu, kuris būtų tinkamas finansuoti būtų tinkamas tik tokiu atveju, jei kaip pavyzdys, būtų perkamas koks nors daviklis, su būtent tai įrangai specialiai pritaikyta technologija, ir tas daviklis, priedelis sumažintų 30 proc. CO2 nuo tam tikro proceso, toks įrenginys būtų tinkamas.

Tinkamų išlaidų skaičiavimas

Aprašo 8.7. punkte nurodytų išlaidų skaičiavimo pavyzdžiai:

8.7.1. „Kai pagal priešingos padėties scenarijų numatoma mažesnio EVE investicija, atitinkanti įprastą komercinę praktiką atitinkamame sektoriuje arba pagal atitinkamą veiklą, tinkamas finansuoti išlaidas sudaro investicijos, kuriai skiriama valstybės pagalba, išlaidų ir mažesnio EVE investicijos išlaidų.“

Šiuo atveju apskaičiavimas vyksta pagal 2 komerciniu pasiūlymus:

Pavyzdžiui įmonė perka medžio apdirbimo stakles:

1. Komercinis pasiūlymas teikiamas medžio apdirbimo staklėms, kurios būtų įsigyjamoms su ES lėšomis (siūloma EVA audite įranga)

2. Komercinis pasiūlymas teikiamas medžio apdirbimo staklėms, kurios būtų įsigyjamoms be ES lėšų (įranga turi būti palyginama su planuojama įsigyti įranga, tačiau energetiškai mažiau efektyvi, pavyzdžiui senesnio modelio, taršesnė, bet geresnių energetinių parametrų už šiuo metu įmonėje veikiančią įrangą).

PAVYZDYS.: Staklės 2022 m. gamybos, būtų perkamos su ES lėšomis 1 000 000 Eur. – Staklės 2015 m. gamybos, būtų perkamos vietoje brangesnių 300 000 Eur. = 700 000 Eur yra tinkamos finansuoti išlaidos.

8.7.2. „Kai pagal priešingos padėties scenarijų numatoma tokia pati investicija, kuri bus vykdoma vėliau, tinkamas finansuoti išlaidas sudaro investicijos, kuriai skiriama valstybės pagalba, išlaidų ir vėlesnės investicijos išlaidų grynosios dabartinės vertės skirtumas, diskontuotas iki to momento, kai bus vykdoma remiama investicija.“

PAVYZDYS: 1) Įmonė su ES lėšomis šiemet pirktų stakles už 1 000 000 Eur.

2) Įmonė be ES finansavimo pirktų tokias pačias stakles už 1 000 000 Eur po trejų metų.

Antrosios alternatyvos grynoji dabartinė vertė (GDV) apskaičiuojama taip:

$$GDV = \frac{\text{Investicijos suma}}{(1 + \text{diskonto norma})^n}$$

n formulėje yra metų skaičius.

Šiuo atveju $n = 3$, nes be ES lėšų įmonė investiciją atidėtų 3 metams.

Tarkime, kad įmonės taikoma diskonto norma (WACC) yra 12 %.

Tokiu atveju GDV būtų:

$$GDV = \frac{1000000}{(1 + 0,12)^3} = 711\,780 \text{ Eur}$$

Tinkamos finansuoti išlaidos yra šių alternatyvų skirtumas, t.y.:

$$1\,000\,000 - 711\,780 = \mathbf{288\,220 \text{ Eur}}$$

Privalo būti pateiktas vienas komercinis pasiūlymas įrangai, kurią įmonė planuotą įsigyti su ES lėšomis. Šiame komerciniame pasiūlyme nurodyta suma turi būti diskontuota ir išminusuota iš komercinio pasiūlymo sumos.

8.7.3. „Kai pagal priešingos padėties scenarijų esami įrenginiai ir įranga būtų toliau eksploatuojami, tinkamas finansuoti išlaidas sudaro investicijos, kuriai skiriama valstybės pagalba, išlaidų ir investicijos į esamo įrenginio ir įrangos techninę priežiūrą, remontą ir modernizavimą išlaidų grynosios dabartinės vertės skirtumas, diskontuotas iki to momento, kai bus vykdoma remiama investicija.“

PAVYZDYS: 1) Įmonė su ES lėšomis šiemet pirktų stakles už 1 000 000 Eur.

2) Įmonė be ES finansavimo toliau naudotų šiuo metu turimas stakles. Tarkime, kad šiemet stakles reikėtų modernizuoti tam išleidžiant 100 000 Eur, o kitus dvejus metus papildomai jų techninei priežiūrai ir remontui reikėtų išleisti dar po 20 000 Eur.

Tarkime, kad įmonės taikoma diskonto norma (WACC) yra 15 %.

Šios alternatyvos grynoji dabartinė vertė:

$$GDV = 100\,000 + \frac{20000}{(1 + 0,15)^1} + \frac{20000}{(1 + 0,15)^2} = 132\,514 \text{ Eur}$$

Tinkamos finansuoti išlaidos yra šių alternatyvų skirtumas, t. y.:

$$1\,000\,000 - 132\,514 = \mathbf{867\,486 \text{ Eur}}$$

Privalo būti pateikti 2 komerciniai pasiūlymai: komercinis pasiūlymas įrangai, kurią įmonė planuotą įsigyti su ES lėšomis ir komercinis pasiūlymas remontui/modernizavimui įrangos, kurią įmonė šiuo metu naudoja. Atkreipiame dėmesį, kad

remonto/modernizavimo atveju, įmonės turima įranga turi pasiekti tokį pat energetinį rezultatą, kaip ir įmonės planuojamos įsigyti įrangos. Toks remonto/modernizacijos rezultatas (CO2 sumažėjimas bent 30 proc.) turi būti pagrįstas audito ataskaitoje kaip rekomendacija arba pagrįstas kitais lygiaverčiais dokumentais.

8.7.4. „Įrangos, kuriai taikomos išperkamosios nuomos sutartys, atveju tinkamos finansuoti išlaidos yra įrangos išperkamosios nuomos, kuriai skiriama valstybės pagalba, ir mažesnio EVE įrangos, kuri būtų nuomojama nesant pagalbos, išperkamosios nuomos grynosios dabartinės vertės skirtumas. Išperkamosios nuomos išlaidos neapima išlaidų, susijusių su įrenginių arba įrangos eksploatavimu (išlaidų degalams, draudimo, techninės priežiūros, kitų vartojimo reikmenų išlaidų), neatsižvelgiant į tai, ar jos yra išperkamosios nuomos sutarties dalis.“

PAVYZDYS: 1) Įmonė su ES lėšomis pirktų stakles už 1 000 000 Eur išperkamosios nuomos būdu. Tarkime, kad pradinė įmoka būtų 250 000 Eur, o po to trys įmokos po 250 000 Eur kiekvienų metų pabaigoje.

2) Įmonė be ES finansavimo pirktų pigesnes stakles už 800 000 Eur išperkamosios nuomos būdu. Tarkime, kad pradinė įmoka būtų 200 000 Eur, po to trys įmokos po 200 000 Eur kiekvienų metų pabaigoje.

Tarkime, kad įmonės taikoma diskonto norma (WACC) yra 14 %.

Pirmosios alternatyvos grynoji dabartinė vertė (GDV):

$$GDV = 250\,000 + \frac{250\,000}{(1 + 0,14)^1} + \frac{250\,000}{(1 + 0,14)^2} + \frac{250\,000}{(1 + 0,14)^3} = 830\,408 \text{ Eur}$$

Antrosios alternatyvos grynoji dabartinė vertė (GDV):

$$GDV = 200\,000 + \frac{200\,000}{(1 + 0,14)^1} + \frac{200\,000}{(1 + 0,14)^2} + \frac{200\,000}{(1 + 0,14)^3} = 664\,326 \text{ Eur}$$

Tinkamos finansuoti išlaidos yra šių alternatyvų skirtumas, t. y.:

$$830\,408 - 664\,326 = \mathbf{166\,082 \text{ Eur}}$$

Privalo būti pateikti 2 komerciniai pasiūlymai: komercinis išperkamosios nuomos / lizingo pasiūlymas įrangai, kurią įmonė planuotų įsigyti su ES lėšomis ir išperkamosios nuomos / lizingo komercinis pasiūlymas alternatyviam energetiškai mažiau efektyviam įrenginiui.

8.9. „Kai investicijas sudaro aiškiai identifikuojamos investicijos, kuriomis siekiama tik padidinti EVE ir nėra mažesnio EVE investicijų pagal priešingos padėties scenarijų, tinkamos finansuoti išlaidos yra visos investicinės išlaidos.“

Šiuo atveju skaičiavimas vyksta pagal 1 komercinį pasiūlymą

Pavyzdžiui įmonė naudoja medžio apdirbimo stakles:

1. Teikiamas vienas komercinis pasiūlymas įrenginio/technologijos

PAVYZDYS: įmonė turi jau gana modernią įrangą ir jos EVE padidinti galima papildomai įdiegus programinį daviklį / skaitmeninį dvynį, kurio pagalba įranga savaime tampa energetiškai efektyvesne ir sumažina CO2 išmetimą 30 proc. Toks įrenginys, kadangi yra vienetinis šiai įrangai sukurtas suprogramuotas, ir jo nėra su kuo rinkoje palyginti, gali būti laikomas 100 proc. tinkamomis finansuoti išlaidomis.

Dokumentai / kiti klausimai

1	<p>Kur šioje nuorodoje yra priedas Nr. 1? „Kiti priedai: PFSA 1 priedą, kuriame pareiškėjas patvirtina, kad projektas atitinka šiame PFSA priede nustatytus reikšmingos žalos nedarymo horizontaliajam principui reikalavimus, ir papildomus pagrindžiančius dokumentus, jeigu šis reikalavimas taikomas konkrečiai projekto veiklai, kaip nustatyta PFSA 1 priede https://e-seimas.lrs.lt/portal/legalAct/lt/TAD/1b75fa20960a11eea70ce7cabd08f150?jfwid=-ct9xurbho“</p>	<p>Atsidarius nuorodą, dešinėje pusėje yra 12 priedas (t. y. PFSA), atsidarius aprašą dokumento apačioje yra pateikiami visi priedai. Pirmasis ir yra priedas, kuris čia aprašomas.</p>
2	<p>Kur galima rasti vienoje vietoje šiam projektui skirtus užpildyti dokumentus?</p>	<p>https://2021.esinvesticijos.lt/kvietimai/didinti-energijos-vartojimo-efektyvuma-pramones-imonese-privatus-sektorius rasite visą informaciją apie kvietimą. Su PĮP teiktinų dokumentų ieškokite auselėje "PĮP rengimas" (ji šiek tiek žemiau nei pirmoji matoma lentelė su bendra kvietimo informacija)</p>
3	<p>Ar bus mokymo medžiaga, kuri papunkčiui parodys kaip užpildyti formą?</p>	<p>Tokie mokymai nėra numatyti, tačiau papunkčiui užpildyto PĮP pavyzdinę formą galite rasti čia: https://www.esinvesticijos.lt/uploads/documents/docs/2023-12/0915432c75632b3ace987507ac34ad3a1b49889681997d9994403b7b8b79d109.pdf, o tekstinį variantą čia: https://www.esinvesticijos.lt/uploads/documents/docs/2023-12/cfd666916df27834d81e0a239f947ffc2d159ec20b1f140e9585fff4880261d1.pdf</p>
4	<p>Pagal šios priemonės kvietimo Bendruosius reikalavimus ir Reikalavimuose projektams nurodytus PFSA 2 p. nustatytus reikalavimus projektams ir pareiškėjams: „2.3.5. Projektas gali būti pradėtas įgyvendinti ne anksčiau nei po PĮP registravimo administruojančiojoje institucijoje dienos, tačiau projekto išlaidos nuo PĮP registravimo administruojančiojoje institucijoje dienos iki finansavimo projektui skyrimo yra patiriamos pareiškėjo rizika. Jeigu projektas, kuriam prašoma finansavimo, pradėdamas įgyvendinti iki PĮP registravimo administruojančiojoje institucijoje dienos, visas projektas tampa netinkamas ir jam finansavimas neskiriamas.“ Kur galima rasti pirkimų viešo konkurso reikalavimus (dokumentą) arba nuorodą į jų oficialią versiją internete?</p>	<p>Visą informaciją apie pirkimų vykdymo rekomendacijas galite rasti čia: Inovacijų agentūra (inovacijuagentura.lt) (vedlys)</p> <p>Rekomendacinės sąlygos ir kt. dokumentai: https://inovacijuagentura.lt/site/binaries/content/assets/finansavimo-priemones/failai/metodine-medziaga-naujojo-periodo-neperkanciosioms-organizacijoms-zip.zip</p>

5	Gal galite atsiųsti projekto finansavimo aprašą "Didinti energijos vartojimo efektyvumą pramonės įmonėse"? Radome tik nuorodą su 13 priedų.	Aprašą galite rasti čia: https://e-seimas.lrs.lt/rs/lasupplement/TAD/1b75fa20960a11eea70ce7cabd08f150/b5d28f3097ee11eea70ce7cabd08f150/format/ISO_PDF/
6	Kur galime rasti auditorių sąrašą?	Auditorių sąrašą galite rasti čia: Energinis vartojimo auditas - Lietuvos energetikos agentūra (ena.lt)